

Il-Qorti tal-Maġistrati (Malta) Bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali

IL-PULIZIJA (SPETTUR NICHOLAS VELLA) V. AOSAMA ELNAIB (KI. 357296M)

MAĠISTRAT: DR. VICTOR G. AXIAK

14/12/2022

IL-QORTI,

Rat l-imputazzjonijiet segwenti li nħarġu kontra l-imputat:

Tahrira ta' Kawża: **PULIŻIJA** Lil: **AOSAMA ELNAIB (357296M)**

Vettura: **EBG626 TOYOTA**

Billi int akkużat talli fid-data, hin u post hawn imsemmi

Data u Hin: **On the 27/8/2019 at around 00:30hrs**

Post: **Sqaq San Leonardu**

Lokalita': **ZABBAR**

(1) Uzajt, giegħelt jew hallejt lil persuna ohra tuza vettura bil-mutur fit-toroq, kemm il-darba, għall-uzu tal-vettura minnek jew min dik il-persuna l-ohra, skond il-kaz, ma tkunx issehh polza ta' assigurazzjoni dwar ir-riskji ta' terzi persuni (Kap 104 Artiklu 3 (1))

(2) Soqt vettura bil-mutur jew vettura ohra, mingħajr licenza tas-sewqan (Kap 65 Artiklu 15 (1) (a), (3))

(3) Soqt vettura bil-mutur jew vettura ohra b' nuqqas ta kont (Kap 65 Artiklu 15 (1) (a), 2))

(4) Soqt vettura bil-mutur jew vettura ohra bi traskuragni (Kap 65 Artiklu 15 (1) (a), (3))

(5) Inqast u/jew irrifjutajt li tagħti jew tajt falz lill-pulizija jew ufficjal iehor meta talabkhom waqt il-qadi ta' dmirijetu, ismek u kunjomok, fejn toqghod u partikolarijiet ohra. (Kap 9 Artiklu 338 (G))

Semgħet u rat ix-xhieda miġjuba quddiemha u cioè ix-xhieda ta' PS 661 Christian Grech (affidavit), PC 486 Ryan Camilleri (affidavit) u Brian Farrugia (Transport Malta).

Rat l-atti processwali.

Qed tagħti din is-

Sentenza

Imputazzjoni numru wieħed (1)

Jirriżulta mid-dokumenti ppreżentati in atti senjatament minn wieħed mid-dokumenti (*Vehicle History Details*) ippreżentati minn Brian Farrugia (Transport Malta) illi fil-ġurnata in kwistjoni l-vettura kienet koperta minn polza ta' assigurazzjoni fir-rigward ta' riskji ta' terzi persuni. Kif diġà kellha l-opportunita tgħid f'sentenza oħra passati, fil-fehma tal-Qorti l-elementi neċessarji għall-vjolazzjoni ta' dan l-artiklu huma s-segwenti:

- L-imputat/a: Fil-kaz ta' "użu" l-imputat jista' jkun kwalunkwe persuna li tista' tinstab kriminalment responsabbli taħt il-liġi. Fil-kaz ta' "ġieghelt jew ħallejt", l-imputat jrid ikun sid il-vettura, xi ħadd li għandu pussess tagħha jew inkella xi ħadd li lilu giet fdata l-vettura. Għalkemm l-Artikolu 3(1) ma' jispeċifika xejn f'dan ir-rigward, il-persuna li ġgiegħel jew thalli lil persuna oħra tuża vettura mingħajr kopertura lil terzi trid tkun neċessarjament jew sid il-vettura jew persuna li għandha pussess tagħha inkella persuna illi mill-provi jirriżulta illi lilha giet fdatha, mqar b'mod temporanju, l-vettura in kwistjoni.

F'dan il-kaz, mill-provi ešebiti rriżulta ampjament illi l-vettura in kwistjoni kienet qed tinstaq mill-imputat. Dan l-ewwel element huwa għaldaqstant sodisfatt.

- Il-vettura bil-mutur: Haġa minn ewl id-dinja illi trid tintuża "*vettura bil-mutur*" sabiex dan ir-reat jissussisti. F'dan il-kaz, il-vettura bil-mutur li intuzat kienet il-vettura tal-ġhamla Toyota bin-numru ta' registrazzjoni EBG 626. Dan l-element huwa għalhekk sodisfatt.
- Il-lok: Il-vettura bil-mutur trid tintuża fit-toroq. Li jfisser dan illi l-vettura trid tkun qed tiġi effettivament misjuqa fit-triq. F'dan il-kaz, dan l-element huwa ukoll sodisfatt ġaladarba jirriżulta mill-provi illi l-vettura in kwistjoni kienet qed tinstaq ġewwa Triq San Leonardu, Żabbar.
- L-użu tal-vettura (mill-persuna li tużha jew li giet permessa jew mġieghla tużha) ma' jkunx kopert b'polza ta' assigurazzjoni dwar ir-riskji ta' terzi persuni: Dwar dan l-aħħar element, il-Kap. 104 tal-Liġijiet ta' Malta, ossia' l-Ordinanza dwar l-Assigurazzjoni ta' Vetturi bil-Mutur għar-Riskji ta' Terzi Persuni, giet promulgata permezz tal-Ordinanza

XXXVI tal-1939 (permezz ta' proklama li giet sussegwentement revokata l-Ordinanza baqgħet ma' daħlitx fis-seħħ qabel l-1947) bħala, dak iż-żmien, il-Kap 165 tal-Liġijiet ta' Malta. L-artiklu 3(1) in kwistjoni mill-bidu nett kien jaqra eżattament kif jaqra llum il-ġurnata u m'huwiex il-każ, kif ġieli ġie argumentat quddiem il-Qrati tagħna, illi wara li Malta daħlet fl-Unjoni Ewropeja kellu jinbidel dan l-artiklu tal-liġi biex jiġi ċċarat illi hija l-vettura li għandha tkun koperta u mhux neċessarjament il-persuna li tużaha.

Polza tal-assigurazzjoni ta' vettura hija tipikament (għalkemm mhux esklussivament) maħruġa jew "*Fully Comprehensive*" jew "*Third Party, Fire & Theft*" jew inkella "*Third Party Only*". It-tlett tipi ta' polza għandhom lkoll xi haġa in komuni: dik li t-terza persuna, tkun min tkun, hija koperta mill-assigurazzjoni u f'każ illi dik it-terza persuna ssofri danni, sew għall-proprjeta' tagħha u/jew għall-persuna tagħha, din tkun tista' tagħmel *claim* u titlob kumpens għar-risarciment tad-danni. Bil-liġi (ossia taht l-Art. 4 tal-Kap. 104), kull polza ta' assicurazzjoni ta' vettura trid tkun minimament tkopri t-terzi persuni. Fi kliem ieħor, **m'huwiex possibbli illi kumpanija ta' assicurazzjoni toħroġ polza ta' assicurazzjoni ta' vettura mingħajr ma' tkopri t-terz.**

Naturalment min jaffordja u jiflaħ iħallas ftit iżjed, jista' jkopri r-riskji tiegħu ukoll u/jew ta' min ikun qiegħed isuq. Hawn min jkopri r-riskji tiegħu u/jew tas-sewwieq f'każ illi jsofri danni li jirriżultaw minn nar jew serq ("*Third Party, Fire & Theft*") u hawn min jagħzel dik il-polza li tissejjah "*Fully Comprehensive*" u b'hekk ikopri ħafna mid-danni li jista' jsofri hu jew is-sewwieq kemm fil-persuna tiegħu u kemm fil-vettura tiegħu.

Kwalunkwe polza ta' assicurazzjoni tas-sewqan tiġi maħruġa lill-*policyholder* li f'dan il-każ ma' kienx l-imputat. Il-Prosekuzzjoni ressqet lill-imputat stante illi fid-data in kwistjoni huwa kien qed isuq il-vettura mingħajr liċenzja tas-sewqan valida.

F'każ ta' incident fit-triq (xi haġa li ma' gratx fil-każ odjern) il-*policyholder* kien x'aktarx ikollu problema għar-risarciment tad-danni mingħand il-kumpanija tal-assicurazzjoni għaliex din kienet tkun iżjed iva milli le intitolata tirrifjuta l-kopertura abbażi ta'

eskluzjoni mill-polza stess. **Fi kwalunkwe każ però din tkun kwistjoni ta' natura civili u m'hijiex ta' rilevanza għall-kamp kriminali.** Li huwa rilevanti, anzi kruċjali għall-fini tal-Art. 3(1) tal-Kap. 104 tal-Ligijiet ta' Malta, u kwindi għal din il-kawza, huwa illi għall-użu ta' dik il-vettura tkun teżisti polza ta' assigurazzjoni li tkun *in vigore*. Jekk tali polza tkun teżisti, allura t-terz **dejjem** ikun protett (ħlief f'ċertu każijiet speċifiċi elenkati fil-liġi u li ma' japplikawx għal dan il-każ) għaliex jiġri x'jiġri, tkun qed tinstaq minn min tkun qed tinstaq, il-kumpanija tal-assigurazzjoni tkun obbligata tagħmel tajjeb għad-danni li t-terz jsofri b'kawża tal-użu tal-vettura. Għalhekk f'dan il-każ il-kumpanija tal-assigurazzjoni xorta waħda tkun obbligata tikkumpensa lit-terz għad-danni subiti minnu, naturalment dejjem jekk l-istess terz huwa ċivilment intitolat għal tali kumpens. Dan ir-risarciment mhux neċessarjament li jseħħ awtomatikament imma eventwalment isir. Filfatt it-terza persuna tista' anke tiftaħ kawża ċivili fil-Qorti jew fiċ-Ċentru Malti tal-Arbitraġġ, skond il-valur tal-każ, kontra l-persuna assigurata bil-polza u f'kaz ta' sentenza favur it-terz, l-assigurat huwa obligat taħt l-Art. 10(1) tal-Kap. 104 illi jhallas lill-istess terz **anke jekk l-assigurat ikun intitolat jannulla jew iħassar il-polza.** Naturalment imbagħad l-istess assigurat ikollu d-dritt li jitlob risarciment tad-danni mingħand l-assigurat – materja li hija ukoll ta' natura ċivili.

Dan kollu jfisser illi fir-rigward tal-kopertura tat-terz ma' tagħmilx differenza jekk min kien qiegħed juża l-vettura u kkawża d-danni kellux liċenzja tas-sewqan jew le, għandux inqas minn 25 sena jew le, jew jekk huwiex b'xi mod eskluż mill-kopertura tal-polza jew le. It-terz dejjem protett jekk fis-seħħ ikun hemm polza ta' assigurazzjoni tal-vettura.

It-terz ma' jkunx protett biss jekk fid-data ta' xi inċident li jkun involut fih hu **ma' jkunx hemm fis-seħħ** polza ta' assigurazzjoni għal dik il-vettura **u huwa dan il-każ illi ried jipprevjeni milli jiġri l-leġislatur permezz tal-Art. 3(1) tal-Kap. 104 tal-Ligijiet ta' Malta.** F'każijiet bħala dawn, it-terz xorta jista' jkollu forma ta' protezzjoni billi japplika lill-Fond għal Protezzjoni u Kumpens taħt l-Art. 9D(1) tal-Kap. 104 tal-Ligijiet ta' Malta però dan mhuwiex desiderabbli u hija sitwazzjoni bħal din illi l-leġislatur ried jipprevjeni milli tiġri permezz tal-Art. 3(1). Fil-każ odjern il-polza tal-assigurazzjoni

tkopri l-perjodu ta' bejn l-10 ta' Lulju 2019 u l-31 ta' Mejju 2020 u għaldaqstant tkopri anke dak kollu li seta' ġara lit-terz fid-data tal-allegat reati kommessi mill-imputat.

Il-Qorti tapprezza li jista' jkun hemm interpretazzjonijiet diverġenti dwar dan il-punt. Matul is-snin din il-Qorti u anke l-Qorti tal-Appell ġieli ddeċidew illi l-kliem "għall-użu tal-vettura minnu jew minn dik il-persuna l-oħra" fl-Art. 3(1) tal-Kap. 104 jfissru illi l-polza tal-assigurazzjoni għanda tkopri **il-persuna li tkun qed tuża l-vettura** u mhux tant il-vettura nnifisha. Li jfisser dan li jekk għal xi raġuni l-imputat ikun eskluż mill-kopertura (per eżempju għaliex m'għandux liċenzja tas-sewqan jew għaliex għandu inqas minn 25 sena u ma' jkunx "sewwieq awtorizzat" speċifikat fil-polza) allura huwa jkun hati tal-akkuża miġjuba kontrih taħt l-Art. 3(1) tal-Kap. 104 tal-Liġijiet ta' Malta. Din il-Qorti ma' taqbilx ma' din l-interpretazzjoni u taqbel iżjed mal-posizzjoni li kemm il-darba ttieħdet mill-Qorti tal-Appell, bħal per eżempju fil-sentenza fl-ismijiet **Pulizija vs Emanuel Zarb** (App. Nru. 329:2010:MM, 26 ta' Marzu, 2015) fejn kien intqal hekk:

*"... Id-diċitura tal-Artikolu 3(1) tal-Kap 104 hija ċara u ma tħalli lok għall-ebda tip ta' interpretazzjoni. Jissussistu l-elementi tar-reat previst fl-imsemmi artikolu meta ma tkunx isseħħ polza ta' assicurazzjoni dwar riskji ta' terzi persuni, skond id-disposizzjonijiet ta' din l-Ordinanza. **Is-sempliċi fatt li tkun tissussisti kopertura assicurattiva jeskludi għal kollox ir-reat kontemplat fl-imsemmi artikolu** (sottolinear u enfasi miżjuda minn din il-Qorti). Eventwali ksur tal-kondizzjonijiet tal-polza jista' jwassal għal konsegwenzi ta' natura civili bejn l-assikuratur u l-assikurat, senjatament l-eventwali dritt ta' regress ċivili li l-assikuratur jista' jkollu fil-konfront tal-assikurat. Iżda tali kwistjonijiet ta' natura ċivili huma res inter alios acta bejn l-assikuratur u l-assikurat u huma għal kollox estranei għal dak li jirrigwarda r-reat kontemplat fl-artikolu 3(1) tal-Kap 104 billi dan ir-reat jissussisti biss meta ma tkunx fis-seħħ polza ta' assicurazzjoni"*

Lanqas ma' taqbel din il-Qorti ma' posizzjoni li ġieli ttieħdet mill-Qorti tagħna fil-passat fis-sens illi sabiex ixejjen il-presunzjoni li wettaq reat taħt l-Artikolu 3(1), l-imputat jeħtieġlu jippreżenta xi dikjarazzjoni mill-kumpanija tal-assigurazzjoni tiegħu illi l-polza tkopri ukoll terzi persuni. Din hija xi haġa preżunta u *semmai* għandha tkun il-prosekuzzjoni illi f'każ illi l-imputat jipproduċi bħala prova tiegħu polza tal-assigurazzjoni li tkopri l-użu tal-vettura, iġġib prova illi minkejja l-eżistenza ta' dik il-

polza, jeżistu ċirkustanzi (fosthom dawk kontemplati taħt l-Art. 10(2) jew (3) tal-Kap. 104) li minhabba fihom **terzi persuni** jistgħu ma' jkunux koperti.

Fil-każ in kwistjoni kif diġà inghad, mill-provi joħroġ illi fir-rigward tal-użu tal-vettura kien hemm eżistenti fil-ġurnata tal-allegat reat, polza ta' assigurazzjoni dwar ir-riskji ta' terzi persuni u għalhekk din l-imputazzjoni ma' tistax tirriżulta.

Imputazzjoni numru tnejn (2)

Mill-affidavits ta' PS 661 Christian Grech u PC 486 Ryan Camilleri jirriżulta illi fid-data, ħin u lok indikati fil-komparixxi, l-imputat twaqqaf minnhom wara li qed isuq b'veloċità tant qawwija illi huwa tilef il-kontroll tal-vettura filwaqt li kien qed idur ir-*roundabout* b'dan illi l-vettura daret laġenbha u laqtet is-*central strip*. Mix-xhiedha ta' Brian Farrugia (Transport Malta) rriżulta ukoll illi dan ma' kellux liċenzja tas-sewqan valida fil-ġurnata indikata.

Din l-imputazzjoni għalhekk tirriżulta ppruvatha.

Imputazzjonijiet numru tlieta (3) u erbgħa (4)

It-tielet u r-raba' imputazzjonijiet huma li l-imputat saq b'nuqqas ta' kont u bi traskuraġni rispettivament. L- Artikolu 15(1)(a) tal-Ordinanza dwar ir-Regolament tat-Traffiku (Kap. 65) jipprovdi hekk:

“15. (1) Kull min -

- (a) isuq vettura bil-mutur ... b'nuqqas ta' kont, bi traskuraġni, jew b'mod perikoluż,... ikun ħati ta' reat u jeħel, meta jinsab hekk ħati, il-piena tal-multa ta' mhux iżjed minn elf u mitejn euro (€1,200) jew tal-prigunerija ta' mhux iżjed minn sena.”

Imbagħad l-Artikoli 15(2) u (3) jipprovdu illi:

“(2) Meta r-reat ikun jikkonsisti f'sewqan ta' vettura bil-mutur jew vettura oħra bi traskuraġni kbira jew b'mod perikoluż, il-qorti, b'żieda tal-piena taħt is-subartikolu (1), għandha tiskwalifika lill-ħati milli jkollu jew milli jikseb liċenzja tas-sewqan, f'każ tal-ewwel kundanna, għal żmien ta' mhux

anqas minn tliet xhur, u f'każ tat-tieni kundanna jew kundanna oħra wara għal żmien ta' mhux anqas minn sena.

'(3) Fil-każ ta' kull reat ieħor taħt is-subartikolu (1) il-qorti b'żieda għall-piena skont dak is-subartikolu, għandha tiskwalifika lill-ħati milli jkollu jew milli jikseb liċenzja tas-sewqan għal żmien ta' mhux anqas minn tmint ijiem'

Dwar il-provi fuq dawn l-imputazzjonijiet cioè' il-prova ta' sewqan b'mod traskurat u bla kont u kif ukoll dwar is-sewqan b'mod perikoluż, il-Qorti tal-Appell Kriminali kienet qalet fis-sentenza mogħtija nhar is-6 ta' Mejju, 1997 fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Alfred Mifsud** illi:

"Sewqan traskurat (negligent driving) hu kwalsiasi forma ta' sewqan li jiddipartixxi minn, jew li ma jilhaqx il-livell ta' sewqan mistenni minn sewwieq ragjonevoli, prudenti, kompetenti u ta' esperjenza. Bhala regola l-ksur ta' regolamenti tat-traffiku kif ukoll in-non-osservanza tad-disposizzjonijiet tal-Highway Code li jincidu fuq il-mod jew il-kwalita' ta' sewqan ta' dak li jkun, jammonta ukoll għal sewqan traskurat...sewqan bla kont hu sewqan bi traskuraġni kbira u tinkludi kazijiet fejn wiehed deliberament jiehu riskji fis-sewqan li m'għandux jiehu minhabba l-probabilita ta' hsara li tista tirrizulta lil terzi ... sewqan perikoluż jirrekjedi li fil-kaz partikolari s-sewqan kien ta' perikolu għal terzi."

L-Artikolu 15(1)(a) tal-Kap. 65 jirreferi għal sewqan b'nuqqas ta' kont, bi traskuraġni, jew b'mod perikoluż. It-test Inġliż tal-liġi jirreferi għal sewqan "in a reckless, negligent or dangerous manner". Pero l-Artikolu 15(2) imbagħad jirreferi għal sewqan "bi traskuraġni kbira jew b'mod perikoluż" filwaqt li t-test Inġliż tal-Art. 15(2) jirreferi għal sewqan "in a reckless or dangerous manner". Huwa evidenti għalhekk illi bil-kliem "sewqan bi traskuraġni kbira" fl-Artikolu 15(2) il-leġislatur ried ifisser "sewqan bla kont". L-iskwalifika iktar severa għal sewqan bla kont u sewqan perikoluż imposta fl-Artikolu 15(2) – b'differenza għal dik inqas severa għal sewqan traskurat imposta fl-Artikolu 15(3) – tirrifletti l-gravita' differenti illi l-leġislatur jattribwixxi għal dawn il-modi ta' sewqan.

Fis-sentenza fl-ismijiet '**Il-Pulizija v. Jason Scerri**' (Qorti tal-Maġistrati Kumpilazzjoni Nru.: 1131/13 RM – deciza 01/11/2018) il-Qorti qalet hekk:

“Jinghad illi l-kuncett ta’ sewqan perikoluz u sewqan bla kont ghalkemm mhux imfissra espressament fil-ligi taghna, huwa identifikabbli mal-kuncett ta’ recklessness fil-ligi Ingliza fejn jinsab ritenut illi, sabiex jissussisti l-mens rea ta’ recklessness, m’hijiex bizzzejjed kondotta merament traskurata jew imprudenti izda wahda li timmanifesta non-kuranza totali ghar-riskji li johloq. Fil-kaz Quinn vs. Cunningham, Lord Justice-General Clyde fisser li sabiex tip ta’ kondotta jikkwalifika bhala reckless jehtieg li jigi identifikat:- “... an utter disregard of what the consequences of the act in question may be in so far as the public are concerned.”

Il-Blackstone jaghmel referenza ghall-CPS Policy for prosecuting cases of bad driving biex ifisser mil-lenti tal-ligi Ingliza, x’tip ta’ sewqan jista’ jitqies b’success ghall-finijiet ta’ imputazzjoni ta’ sewqan perikoluz:- “... racing or competitive driving; speed which is highly inappropriate for the prevailing road or traffic conditions; aggressive driving, such as sudden lane changes, cutting into a line of vehicles or driving much too close to the vehicle in front; disregard of traffic lights and other road signs, which, on an objective analysis, would appear to be deliberate; disregard of warnings from fellow passengers; overtaking that could not have been carried out safely; driving a vehicle with a load that presents a danger to other road users; where the driver is suffering from impaired ability such as having an arm or leg in plaster, or impaired eyesight; driving when too tired to stay awake; driving a vehicle knowing it has a dangerous defect; or similar, in circumstances where the driver was avoidably and dangerously distracted by that.”

Ferm il-konsiderazzjonijiet appena rapportati, huwa evidenti li d-differenza bejn l-addebitu tas-sewqan perikoluz u s-sewqan bla kont hija wahda ta’ grad fejn, biex ir-recklessness manifestata fis-sewqan tilhaq il-grad ta’ sewqan perikoluz, il-kondotta ghandha ggib maghha perikolu ghas-sigurta` tal-pubbliku u/jew proprjeta`. Infatti, jigi osservat ghall-finijiet ta’ piena l-legislatur taghna pogga s-sewqan bla kont u s-sewqan perikoluz fl-istess keffa.”

Il-Qorti tqis illi qed tkun pjuttost hanina f’dawn ic-cirkustanzi li ser issib lill-imputat hati tar-raba’ imputazzjoni (sewqan bi traskuragni) u mhux ukoll tal-imputazzjoni izjed serja ta’ sewqan b’nuqqas ta’ kont.

Imputazzjoni numru ħamsa (5)

Mill-affidavits tal-Pulizija rriżulta illi meta l-uffiċjali talbu lill-imputat jurihom il-karta tal-identita' tiegħu dan qallhom li ma' kienetx fuqu u li huwa jismu Omar Bonnici. Sussegwentement ħareġ pero illi dan ma' kienx minnu u li filfatt huwa kien jismu Aosama Elnaib. Għalhekk gie ppruvat illi l-imputat ta informazzjoni falza lill-uffiċjal tal-Pulizija u din l-imputazzjoni għalhekk tirriżulta.

Deċiżjoni

Għar-raġunijiet msemmija l-Qorti filwaqt li tillibera lill-imputat mill-imputazzjonijiet numru wieħed (1) u tlieta (3) peress illi ma' jirriżultawx, wara li rat l-artikoli rilevanti tal-liġi ossia l-Art. 15(1)(a), (3) tal-Kap. 65 u l-Art. 338(g) tal-Kap. 9, issibu ħati tat-tieni, r-raba' u l-ħames imputazzjonijiet u tikkundannah jhallas multa ta' sitt mitt euro (€600). Din il-multa għandha tithallas f'pagamenti mensili ugwali fuq medda ta' sitt xhur ai termini tal-Art. 14(2) tal-Kap. 9 b'dan illi jekk ma jsirx ħlas ta' xi wieħed mill-pagamenti l-bilanċ jsir dovut u jkollu jithallas kollu minnufih. B'żieda mal-piena l-Qorti tiskwalifikah milli jkollu jew milli jikseb liċenzja tas-sewqan għal perjodu ta' sittax-il (16) jum (Kap. 65 Art. 15(3)).

**V.G. Axiak
Magistrat**

**Y.M. Pace
Dep. Registratur**